

แนวปฏิบัติที่ดีเรื่อง “เทคนิคการเขียนชุดโครงการวิจัย”

จากการจัดการความรู้ด้านการวิจัย วันที่ 13 สิงหาคม 2564

- งบวิจัยภายใน (งบวิจัยคณะ, งบกองทุนวิจัย)
- งบวิจัยภายนอก (สวก., วช., บพท., บพค.)
- แผนวิจัยต้องตอบโจทย์ปัญหาการพัฒนาท้องถิ่นตลอดห่วงโซ่ ตอบโจทย์ประเทศ มุ่งเน้นเป้าหมาย เกิดผลกระทบสูง

- ข้อเสนอโครงการสอดคล้องกับ ตัวชี้วัดเป้าหมาย (KPI) ของ ยุทธศาสตร์หน่วยงาน
- บทสรุปผู้บริหารต้องกระชับใจ อ่านแล้วรู้ว่าทำอะไรภายในครึ่ง หน้ากระดาษ
- ความสำคัญของปัญหาได้จากการ ลงพื้นที่จริง ต้องเป็นชุดโครงการ ไม่เอาโครงการย่อยมาเรียงต่อกัน
- ต้องชี้ให้เห็นว่าทำวิจัยแล้วได้ผล ลัพท์ (Outcomes) และ ผลกระทบ (Impacts) อะไรกับผู้ใช้ (Users)

ก่อนดำเนินการ วิจัย

ระหว่าง ดำเนินการวิจัย

หลังดำเนินการ วิจัย

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องเทคนิคการเขียนชุดโครงการวิจัย และร่วมกันสร้างแนวปฏิบัติที่ดีเรื่องการเขียนชุดโครงการวิจัย พบว่า สิ่งสำคัญที่จะทำให้เขียนชุดโครงการวิจัยจะสำเร็จได้ อาจารย์หรือนักวิจัยจำเป็นต้องทราบเกี่ยวกับ 3 ปัจจัย ได้แก่ แหล่งทุนวิจัยและการเตรียมขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย เทคนิคในเขียนชุดโครงการวิจัย และ เทคนิคการบริหารชุดโครงการวิจัย ดังนี้

1) แหล่งทุนวิจัยและการเตรียมขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย

แหล่งทุนวิจัยมีทั้งจากงบวิจัยภายใน และงบวิจัยภายนอก

- งบวิจัยภายในประกอบด้วย งบวิจัยของคณะ ซึ่งคณะจัดสรรให้ทุกปี (10,000 บาท/เรื่อง) จำนวน 2 ทุน และงบกองทุนวิจัยของมหาวิทยาลัย
- งบวิจัยภายนอก ได้แก่ ทุนวิจัยสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร(สวก.) ทุนวิจัยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ทุนวิจัยของหน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ทุนวิจัยของหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.)

สำหรับการเสนอขอของงบวิจัยภายนอกนั้นจะต้องเสนอขอในรูปแบบของแผนวิจัย ซึ่งต้องตอบโจทย์ปัญหาการพัฒนาท้องถิ่นตลอดห่วงโซ่ ตอบโจทย์ประเทศ มุ่งเน้นเป้าหมาย และเกิดผลกระทบสูง จึงจะมีโอกาสได้รับการพิจารณาทุนสนับสนุนการวิจัย

2) เทคนิคในเขียนชุดโครงการวิจัย

- ข้อเสนอโครงการสอดคล้องกับตัวชี้วัดเป้าหมาย (KPI) ของยุทธศาสตร์หน่วยงาน
- บทสรุปผู้บริหารต้องกระชับ อ่านแล้วรู้ว่าทำอะไรภายในครึ่งหน้ากระดาษ
- ความสำคัญของปัญหาได้จากการลงพื้นที่จริง เป็นความต้องการของท้องถิ่นหรือกลุ่มเป้าหมายจริง ๆ
- ต้องเป็นชุดโครงการ ที่ไม่ใช่การเอาโครงการย่อยมาเรียงต่อกัน
- ต้องชี้ให้เห็นว่าทำวิจัยแล้วได้ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) อะไรกับผู้ใช้ (Users)

3) เทคนิคการบริหารชุดโครงการวิจัย

การบริหารชุดโครงการวิจัยให้มีประสิทธิภาพ หัวหน้าชุดโครงการต้องวางแผนและเข้าไปดำเนินการให้ชุดโครงการวิจัยสามารถดำเนินการได้สำเร็จ โดยจะต้องดำเนิน 3 ระยะ ดังนี้

3.1 ก่อนดำเนินการวิจัย

- ระดมสมองเพื่อหาประเด็นวิจัย
- วางโครงร่างการวิจัยและมอบหมายผู้รับผิดชอบ
- ปรับปรุงรายละเอียดให้เหมาะสม
- นำเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุน
- ติดตามประสานงานหน่วยให้ทุนและนักวิจัยในทีม

3.2 ระหว่างการดำเนินการวิจัย

- จัดการเงินงบประมาณ
- กำกับดูแลติดตามการดำเนินการวิจัย
- จัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงินอุดหนุนการวิจัย
- ให้คำปรึกษาความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัย

3.3 หลังการดำเนินการวิจัย

- จัดทำเล่มรายงานการวิจัย(เดี่ยว/ชุด)
- ประเมินคุณภาพของรายงานวิจัย
- เผยแพร่ผลงานวิจัย
- จดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร
- นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการจัดกิจกรรมการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสกัดขุมความรู้จากการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการวิจัย

จากการจัดกิจกรรมการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสกัดขุมความรู้จากการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการเรียนการสอน และด้านการวิจัย ในวันที่ 13 สิงหาคม 2564 เวลา 13.00 น.-15.00 น. ผ่านการประชุมออนไลน์ (Google Meet) และการตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) การประยุกต์ใช้ความรู้จากกิจกรรมการจัดการความรู้ด้านการวิจัย เรื่อง "เทคนิคการเขียนชุดโครงการวิจัย" " พบว่า อาจารย์ร้อยละ 33.33 ได้นำแนวปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ในการเขียนชุดโครงการวิจัย ซึ่งคุณจารย์ในคณะเทคโนโลยีการเกษตรได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสกัดขุมความรู้จากการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการวิจัย โดยในการดำเนินงานพบปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งได้มีการแบ่งปันแนวทางแก้ไข ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคการเขียนชุดโครงการวิจัย	แนวทางแก้ไข
1. การไม่ทราบถึงวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายของแหล่งทุนที่นักวิจัยจะเสนอ แผนงานวิจัย ข้อจำกัดของทุนวิจัย ทำให้การเขียนแผนงานวิจัยทำได้ยาก และไม่ทราบข้อมูลที่ชัดเจนของขั้นตอนในการพิจารณาทุนวิจัย	ปรึกษาผู้มีประสบการณ์ในการเสนอขอทุนจากแหล่งทุนนั้น ๆ
2. การทำแผนงานวิจัยที่เป็นลักษณะของการเอาโครงการย่อยมาเรียงต่อกัน ทำให้การเขียนแผนงานวิจัยทำได้ค่อนข้างยาก	ควรมีการระดมสมองในที่วิจัยในการหาประเด็นวิจัย เพื่อจัดทำแผนงานวิจัย ก่อนการเขียนโครงการวิจัยย่อย
3. บางโครงการวิจัยอาจมีความเสี่ยงที่จะมีผลการประเมินไม่ผ่าน ในการพิจารณาเรื่อง จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และในสัตว์ และอาจจะไม่มีการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และในสัตว์ ซึ่งจะมีผลทำให้ไม่สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการได้	ในการออกแบบการวิจัยนักวิจัยควรคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และในสัตว์ด้วย โดยการพิจารณาว่าการทดลองในงานวิจัยจะมีผลกระทบกับสิทธิของมนุษย์มากน้อยแค่ไหน โดยเฉพาะในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเปราะบาง
4. แหล่งทุนวิจัยมีการปรับลดงบประมาณวิจัยลงมาก ทำให้แผนงานไม่สอดคล้องกับงบประมาณ	ควรมีการเตรียมแผนสำรองกรณีถูกปรับลดงบประมาณ โดยพิจารณาว่าสามารถทำได้ไหม และจะปรับโครงการอย่างไรให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ และควรเขียนแผนงบประมาณค่าใช้จ่ายในโครงการอย่างละเอียด เพื่อสะดวกในการแตกตัวคูณ